

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 8-X-2013.

RPO-739911-V/13/KGP

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan
Bartosz Arłukowicz
Minister Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na pojawiający się po raz kolejny problem opóźnień w realizowaniu obligatoryjnych upoważnień ustawowych. Zagadnienie to było już przedmiotem mojego wystąpienia skierowanego do Prezesa Rady Ministrów w dniu 8 października 2012 r. (RPO-583307). Niniejszym pismem pragnę zaś podnieść problem niewykonania upoważnienia zawartego w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.).

Prawidłowe działanie uchwalonej przez parlament ustawy nie jest możliwe, jeśli nie zostały wydane przewidziane do niej akty wykonawcze. Zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w *Konstytucji RP*, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Zaniechanie w tej materii sprzeciwia się zatem woli ustawodawcy i może być postrzegane jako lekceważenie władzy parlamentu.

Stosownie do art. 2 *Konstytucji RP*, Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym. Z klauzuli tej wynika, między innymi, zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Standardy państwa demokratycznego, prawnego i sprawiedliwego, nakładają zatem na Rzeczpospolitą obowiązek podejmowania działań w duchu lojalności wobec obywateli. Tworzony system prawny powinien spełniać wymogi przejrzystości, spójności i kompletności. Trybunał Konstytucyjny doprecyzował w swym orzecznictwie zasadę ochrony zaufania do państwa wskazując, że opiera się ona na

wymaganiu pewności prawa, a więc takim zespole cech przysługujących prawu, które zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne; umożliwiają jej decydowanie o swoim postępowaniu na podstawie pełnej znajomości przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jej działania mogą pociągnąć za sobą (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 czerwca 2000 r., P 3/00, OTK ZU nr 5/200, poz. 138 oraz z dnia 25 kwietnia 2001 r., K 13/01, OTK ZU nr 4/2001, poz. 81). Należy zatem podkreślić, że uprawnienia przyznane obywatelom przez państwo nie mogą mieć charakteru uprawnień pozornych czy też niemożliwych do realizacji ze względów prawnych lub faktycznych (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2002 r., K 43/01, OTK-A nr 7/2002, poz. 96).

Mając na uwadze powyższe, chciałabym zwrócić uwagę Pana Ministra, że ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. *o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 19,) nałożyła w art. 3 pkt 1 obowiązek wydania - w terminie 24 miesięcy - nowego aktu wykonawczego do art. 15 ust. 2 ustawy *o ochronie zdrowia psychicznego*. **Wyznaczony termin realizacji tego obowiązku upłynął z dniem 11 lutego 2013 r., co spowodowało utratę mocy przez dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 października 1995 r. w sprawie organizowania zajęć rehabilitacyjnych w szpitalach psychiatrycznych i nagradzania uczestników tych zajęć (Dz. U. Nr 127, poz. 614).**

Oznacza to, że od dnia 12 lutego 2013 r. nie istnieje podstawowa regulacja prawna niezbędna dla prawidłowego stosowania w pełnym zakresie ustawy *o ochronie zdrowia psychicznego*. Opóźnienie w przygotowaniu wskazanego powyżej aktu wykonawczego w wielu wypadkach uniemożliwia prowadzenie skutecznej terapii pacjentów ze zdiagnozowanymi zaburzeniami psychicznymi, a w konsekwencji odbiera im szanse na społeczną i zawodową reintegrację. Przed wszystkim należy jednak podkreślić, iż ze względu na opóźnienia w realizowaniu obligatoryjnych delegacji ustawowych, znowelizowana ustawa *o ochronie zdrowia psychicznego* nie może być prawidłowo stosowana w pełnym zakresie. Brak rozporządzeń wykonawczych narusza zatem wolę ustawodawcy, który uchwalił ustawę w określonym kształcie, kierując się przekonaniem, że zapisane w niej delegacje zostaną terminowo zrealizowane. Przedmiotowy problem został już Panu Ministrowi

zasygnalizowany w piśmie Rzecznika Praw Pacjenta z dnia 1 lipca 2013 r. (znak: Rzep-SRzPP-073-15-5/BW/2012/2013). Zwrócono również uwagę na brak odpowiedzi ze strony kierowanego przez Pana resortu w odniesieniu do omawianego zagadnienia.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz.147 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska, a w szczególności o niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do usunięcia zasygnalizowanych nieprawidłowości.

